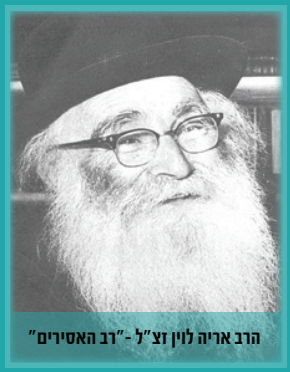
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

פרשת ניצבים

כ"ח אלול תשע"ט

גליון מספר 141

דרך חיים

"אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלהיכם... כל איש ישראל". פרשתנו נקראת לעולם בערב ראש השנה, נראה שהיא רומזת ליום הדין הקדוש, כפי שדורש הזהר על לשון הפסוק "ויהי היום ויעבור אלישע אל שונם" - שאותו היום ראש השנה, ש"ויהי" הוא לשון צער, ו"ויהי היום" הוא יום שיש בו דין וצער והוא יום ראש השנה. כך גם דורש הזהר על פתיחת ספר איוב "ויהי היום ויבאו בני האלהים להתיצב על ה' ויבוא גם השטן בתוכם", שהוא יום ראש השנה בו מתייצבים בני האלהים למסור את דינו של אדם.

וצריך להבין מדוע דווקא יום ראש השנה הוא זה שנרמז במילים "ויהי היום".

אנו יודעים שיום ראש השנה הוא היום בו שלושה ספרים נפתחים, צדיקים ורשעים נחתמים לאלתר, הללו לחיים והללו להבדיל למיתה, והבינוניים נתבים אך אינם נחתמים. אמנם אם נתבונן בסדרי התפילות של יום ראש השנה נראה דבר מופלא - איננו עוסקים (מלבד בפיוטים בודדים) בנושא הדין וחתימתו, כי אם העיסוק הוא בהמלכת ה' וקבלת מלכותו עלינו ועל כל יושבי תבל. וכי לא היה מן הראוי להתוודות ביום זה על חטאינו על מנת לזכות בדין?

מסביר רבינו הרמח"ל שאת הדין יש להבין במושג עמוק יותר. לאחר סיום הסיבוב של שנת ה'תשע"ט מחדש הקב"ה את עולמו ליום אחד בלבד - יום ראש השנה, "ויהי היום", וביום ראש השנה מכריע הקב"ה איך ייראה העולם בשנת ה'תש"פ- "היום הרת עולם". אין הדבר נוגע לדינו של האדם, אלא למה יהיה הגילוי האלהי המיוחד של השנה הבאה עלינו לטובה.

הסתיים גילוי מסוג אחד ומתחיל גילוי מסוג אחר. ולא בהכרח שכל הבריות שייכות אל הגילוי של השנה החדשה, וממילא הקב"ה בוחן בדינו אילו בריות שייכות למטרתו בשנה הבאה ואילו לא. הדבר לא תלוי רק במעשינו אלא בראש ובראשונה ברצונו למול תפקידנו בעולם.

ממילא אין שום שייכות לעיסוק במעשים הפרטיים, אלא בנכונות שלנו לקבל את מלכותו, לרצות לזכות להיות שותפים בגילוי של השנה החדשה. כהקדמה לכך בימי הסליחות ולאחר מכן לכל אורך ימי התשובה אנו ננקה עצמנו מבחינה מעשית כדי שנהיה ראויים לקבל תפקיד חדש בעולמו של ה', כך שעוונותינו לא יעכבו.

כך יש להבין את מחלוקת ר' יהושע ור' אליעזר אימתי נברא העולם, שר' יהושע סובר שנברא בניסן ור' אליעזר סובר שנברא בתשרי, ואנו יודעים שבכל מקום הלכה כר' יהושע, אם כן כיצד אנו מציינים בראש השנה את בריאת העולם ואומרים "היום הרת עולם". מסבירים בעלי התוספות שגם לדעת ר' יהושע "בתשרי עלה במחשבה לבראות ולא נברא עד ניסן" (ראש השנה כז.)- ראש השנה שאותו אנו

המשך בעמוד הבא

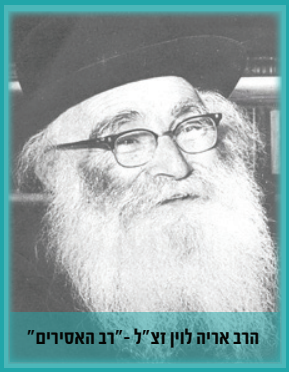

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

דרך חיים

מציינים הוא יום בו התכנון והמחשבה של כל השנה הקרובה גנוזה.

במובן הזה יש להבין את הדין בעולם ולהתפלל לזכות להיות ראויים שמלכותו תתגלה בעולם על ידינו.

בברכת כתיבה וחתימה טובה בכל חותמי ברכה

בהוקרה ואהבה

שלכם

חיים אידלס

טלפון: 1700-700-999 | **דוא"ל:** ish.tsadik@gmail.com | **אתר:** www.ish-tsadik.org.il

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

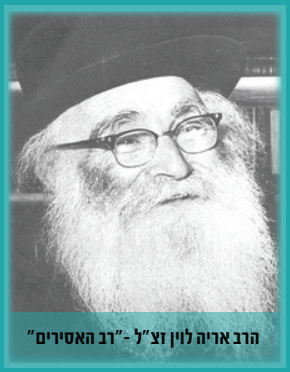

הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

בדרכו של ר' אריה

בבית האסורים היה יהודי בשם יהודה שהגיע לארץ מאירופה לבדו, לא היתה לו משפחה בארץ. עם הגעתו חבר יהודה לארגון הלח"י, והשתתף בהרבה פעולות צבאיות נגד השלטון הבריטי. פעם אחת תוך כדי פיצוץ של רכב בריטי, הוא נתפס ונכנס לבית האסורים. אחרי כמה ימים שבהם בילה בכלא, נאמר לו כי המשפט שלו הולך להיות בערב יום כיפור. הוא חשש מאוד שיגזרו עליו למות, והוא היה השריד היחיד מכל משפחתו שנרצחה בשואה.

מאז מעצרו היה רבי אריה לוין מגיע לבקר את יהודה בקביעות, מדי יום. הפגישות עם הרב היו חשובות מאוד ליהודה. הוא עודד אותו ועזר לו לשרוד את התקופה הלא פשוטה.

יום אחד הגיע הרב לבקר את יהודה בערב ראש השנה. יהודה אמר לרבי אריה לוין: "רבי, מחר חל ראש השנה, יום הדין, את מצוות היום של תקיעת שופר לא אוכל לקיים. אשמח אם הרב יוכל להביא לי עשרה פסוקים מכל חלק של תפילת מוסף (מלכויות, זכרונות ושופרות), כדי שאוכל להתפלל ולצאת ידי חובה באמירת מוסף של ראש השנה". היה קשה מאוד למבקרים להעביר פתקים לאסירים כיוון הבריטים שמרו על האסירים מאוד טוב במהלך הביקורים ולא הרשו למבקרים להעביר פתקים. את רבי אריה לוין הבריטים הכירו ומאוד כיבדו, ולכן היה לו יותר קל להעביר פתקים במעילו לאסירים. רבי אריה לוין הבטיח ליהודה שישתדל מאוד לעזור לו ועזב.

למחרת הגיע היום הגדול - יום הדין. יהודה התפלל לה' תפילה מהלב וביקש ממנו רק להישאר בחיים. הוא חיכה

המשך בעמוד הבא

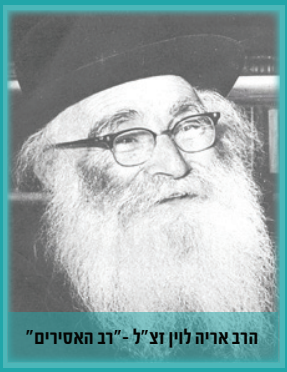
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

בדרכו של ר' אריה

לביקור היומי של הרבי. לקראת אמצע היום, רבי אריה לוין הגיע לביקור היומי ואמר ליהודה: "לא הצלחתי להביא לך עשרה פסוקים מכל חלק, אלא רק שלושה, אך נפסק להלכה שאם אומרים שלושה פסוקים מכל חלק , עדיין יוצאים ידי חובה. וכמובן שכל תפילת מוסף חשבתי עליך והתפללתי לחייך". יהודה אכן אמר את הפסוקים וביום המשפט הגורלי, ערב יום הכיפורים, ניצל יהודה ממוות.

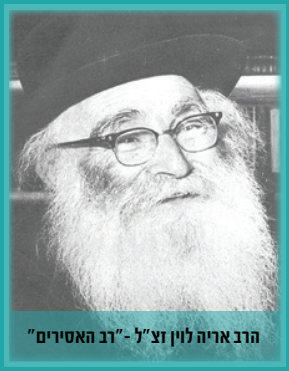
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

ערב ראש השנה יחול ביום ראשון. ביום זה בני אשכנז מאריכים בסליחות באופן מיוחד כמודפס בסידורים, ובני ספרד ממשיכים בנוסח הרגיל. אין אומרים תחנון ונפילת אפיים בתפילת שחרית ומנחה ביום זה, אמנם אם אומר את הסליחות של ערב ראש השנה לאחר עלות השחר אומר את התחנון ונפילת אפיים, משום שהם חלק מנוסח הסליחות.

מנהג קדום לצום בערב ראש השנה, ואין צורך לקבל על עצמו את הצום ביום שלפני. מנהג זה נפסק להלכה ולכן נכון מאד להקפיד בו. אמנם יש לאכול קודם כניסת ראש השנה, שלא לנהוג כחוקות הגויים אשר צמים בערבי חגיהם. לגבי שעת סיום הצום ישנם מנהגים שונים; יש שנהגו לסיימו בפלג המנחה (17:14), יש שאכלו אחר תפילת המנחה (ניתן להתפלל משעה 13:01), אך כיום רוב הציבור נוהגים לאכול כבר מאחר חצות היום (12:31). בימינו שהציבור נחלש מקילים רבים לפטור עצמם מלצום ע"י סיום מסכת.

המנהג להתיר נדרים בערב ראש השנה, כשמנהג בגדד להתיר כבר מראש חודש אלול, ויש המתירים דווקא בערב יום הכיפורים. בהתרת נדרים חייבים הבנים והבנות רק מאחר גיל מצוות. המתירים יהיו אחר גיל בר-מצוה, אף בלא חתימת זקן. המתירים יכולים להיות קרובים אחד של השני או של המתיר. מי שיכול להתיר בפני עשרה- מה טוב. באם ניתן ראוי להשתדל שיתיר לו אדם שכבר עשו התרה לנדריו. אין נכון להתיר בבת אחת לכמה אנשים, משום ששני קולות יחד לא נשמעים, ולכן נתיר נדרים לכל אחד לחוד. גם נשים צריכות לעשות התרת נדרים, אך מטעמי צניעות נוהגים באחת משתי האפשרויות: א) האשה תעשה את בעלה שליח שיתיר עבורה את הנדרים, והבעל יגיד בסוף הנוסח "וכן לאשתי", והמשיבים יענו: "הכל מותרים לכם הכל מחולים לכם...". ב) האשה תבוא לבית הכנסת בליל יום כיפור ובאמירת "כל נדרי" תכוון בכל מילה ותאמר כל מילה בפה בלי להפריע לאחרים (כשיש להבין מה תוכן האמירה).

מנהג רווח בישראל להשתטח בערב ראש השנה על קברי אבות וקברי צדיקים. קודם העלייה לקבר יש לתת צדקה ולהדליק נר לעילוי נשמת הנפטר קודם התפילה על הקבר, ובעזיבתו יש לומר "יהי רצון שתהא מנוחתו כבוד וזכותו תעמוד לי". ביציאה מבית הקברות מקפידים ליטול ידיים שלוש פעמים

המשך בעמוד הבא

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

לסירוגין ואין מנגבים את הידיים, כבכל כניסה לבית הקברות.

הגברים טובלים בערב ראש השנה לטהרתם. נכון לטבול אחר שעה חמישית (11:32). אדם שמתקשה לטבול במקווה יכול לעמוד תחת זרם מים בינוני למשך כ-13 דקות או לטבול בבריכה ועולה לו כטבילה (בשונה מטבילת נשים). נכון להסתפר, להתגלח ולדאוג שיהיו לו בגדים מכובסים לכבוד החג הקדוש.

הנשים מדליקות נרות בברכת "להדליק נר של יום טוב". יש המברכות גם "שהחיינו" ויש המכוונות לצאת בברכת הבעל בקידוש. אמנם הנוהגות לברך בעצמן לא יענו "אמן" אחר ברכת הבעל, משום שמפסיקות בין ברכת הקידוש לשתייה.

לאחר הקידוש נהגו ישראל לאכול 'סימנים' לסימן טוב לשנה החדשה. יש שאכלו קודם נטילת ידיים, ויש שאכלו אחר ברכת 'המוציא'. הנוהג לאכלם קודם נטילת ידיים ויודע שלא יאכל מהם בתוך הסעודה- יברך ברכה אחרונה אחר אכילתם, ואם שכח לברך ברכה אחרונה קודם אכילת החלה יברך בתוך הסעודה. אומרים על כל אחד מן המאכלים 'יהי רצון' המתאים לענייננו. יש שאמרוהו קודם הברכה (על הסימנים שעליהם מברך), ויש שנהגו לאמרו לאחר שבלע מהם מעט, ולמנהג חב"ד אומרים את ה'יהי רצון' בין הברכה לאכילה.

סדר הברכות על הסימנים; ראשית נברך על התמר "בורא פרי העץ", משום שבשבעת המינים הוא הכי קרוב למילה 'ארץ' שבפסוק "ארץ חטה ושעורה וגפן ותאנה ורימון ארץ זית שמן ודבש". בברכה על התמר אנו נפטור את שאר פירות העץ שנאכל. לאחר מכן נברך "שהחיינו" על הרימון (אם לא אכל באותה השנה), כאשר ניתן לפטרו מברכה זו אם נכוון עליו בשעת ברכת "שהחיינו" שבקידוש או שהיה מונח על השלחן בשעת הקידוש. יש שבירכו "בורא פרי העץ" דווקא על התפוח בדבש, הנוהגים כן שמים בתחילה את התפוח בדבש לבדו על השולחן ורק לאחר מכן מביאים לשולחן את הפירות שמשבעת המינים. את ברכת "בורא פרי האדמה" נאמר דווקא על ירקות שלא באים מחמת הסעודה (כגון הקרא), ויש שכתבו שכל דבר שבמהלך השנה לא נהוג לאכלו נחשב כדבר שלא בא מחמת הסעודה.

יש מאכלים שנהגו שלא לאכלם כלל בראש השנה; מאכלים מרים וחמוצים (ככבישה ולימון), אגוז (בגימטריא קרוב למילה חטא ומפריע בפה בשעת התפילה), קטניות, שום, ענבים חמוצים (שרומזים

המשך בעמוד הבא

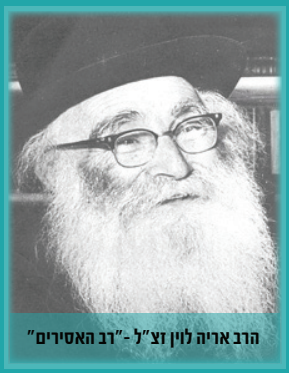
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

ל"ענבי רוש". והיו שהקפידו כן דווקא בענבים שחורים אך לא בירוקים). כאשר מאכלים אלו ניתנים בתוך מאכל באופן שאינם ניכרים לעצמם- מותר לאכלם בראש השנה.

נהגו ישראל לטבול אחר ברכת 'המוציא' את החלה בדבש; יש שנהגו לטבול בדבש בלבד, יש שטבלו חציה בדבש וחציה במלח ויש שנהגו לטבול ב' פרוסות- אחת בדבש והשנייה במלח. רבים נהגו לעשות דווקא חלה עגולה לכבוד יום קדוש זה ולסמל בכך את חיתומה של השנה הקודמת ותחילת השנה החדשה.

ביום הראשון של ראש השנה מקפידים שלא לישון מעלות השחר (5:04), או עכ"פ משעת הנץ החמה (6:39), ובזה יש סימן שמזלנו לא יישן במהלך השנה הנכנסת. מאחר חצות היום (12:30) מותר לישון.

בבתי כנסת רבים עושים קידוש קודם התקיעות, אדם בריא לא יאכל וישתה כלל קודם התקיעות, כדין כל מצוה מן התורה שאין לאכול לפני עשייתה. אדם שאין ביכולתו להמתין עד אחר תפילת מוסף וזקוק לשתייה, ישתה משקה חם או קר לא משכר ללא קידוש. אדם חלוש מעט שזקוק לפחות מ'כזית' מאכל (27.5 גר' או כנפח של קופסת גפרורים)- ייצא ידי חובת קידוש מקידוש שעושים לחולה. אדם חלוש יותר שזקוק ליותר מ'כזית' אך פחות מ'כביצה' מאכל (57 גר')- ישמע קידוש שנעשה עבורו ויאכל כך כדי שיעשה סעודה במקום הקידוש. ועדיף שיקום מוקדם וישמע תקיעות קודם התפילה ורק לאחר מכן יעשה קידוש ויאכל כפי שזקוק. אשה הרה או מניקה יכולה להקל לשמוע או לעשות קידוש קודם התקיעות ותאכל כפי רצונה.

יש לכוון לצאת ידי חובה בברכות הבעל תוקע. מאחר הברכות ועד התקיעה האחרונה שאחר תפילת מוסף אין להפסיק בדיבור כלל. נשות ישראל קיבלו על עצמן חיוב שמיעת קול שופר, ובכלל חיובן שמיעת שלושים תקיעות בלבד. אשה שרוצה לחדול ממנהגה זה צריכה ללכת לרב ולהתיר את נדרה.

במהלך תפילת מוסף נוהגים להשתחוות על גבי הרצפה בשעת אמירת 'עלינו לשבח'. אמנם יש להפסיק בדבר בינו ובין הרצפה. ולהפסק זה מועיל שטיח בית הכנסת, וכן טליתו של האדם.

לאחר סעודת החג נהגו ישראל את מנהג ה'תשליך'. הולכים למקור מים ואומרים את הנוסח כמודפס

המשך בעמוד הבא

טלפון: 1700-700-999 | דוא"ל: ish.tsadik@gmail.com | אתר: www.ish-tsadik.org.il

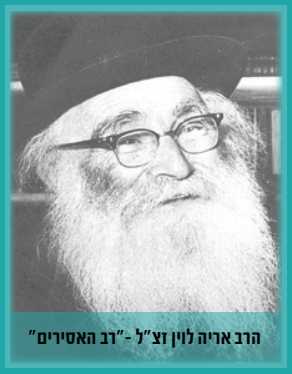
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

בסידורים, ויש שנהגו לאמרו בביתם למול ברז המים. בשעה שאומרים "ותשליך במצולות ים" נוהגים לנער הבגד, ויש שניערו את הציצית, כאשר העיקר לכוון שמעתה יהיו בגדיו נקיים מכל רבב חטא. יש שנהגו שנשים אינן הולכות לומר את ה'תשליך', ויש שנהגו שהולכות לומר אך בנפרד מן הגברים שלא להביא לערבוביה ביום קדוש זה.

אין מכינים את צרכי הסעודה מהיום הראשון של ראש השנה לליל היום השני (בכלל זה: עריכת השלחן, הכנת מאכלים ונתינתם על גבי פלטת השבת), לכן יש להמתין עד אחר צאת הכוכבים (18:46). הכנות קלות- כהוצאת מאכלים מהמקפיא, וכן דברים שיש בהם הנאה כבר בשעת עשייתם- כגון ניקוי הבית ושטיפת הכלים- מותרים מבעוד יום. לא מדליקים נרות ביום הראשון עבור היום השני, אלא רק מאחר צאת הכוכבים. יש לזכור שקיים איסור הבערה גם בחג, ולכן יש להקפיד להשאיר בערב החג 'נר נשמה' על מנת להעביר ממנו אש לשם הדלקת נרות החג השני. כן יש לזכור שקיים ביום טוב איסור כיבוי ולכן לא תכבה האשה את הגפרור שבעזרתו מדליקה את הנרות, אלא תניחו בכלי כך שיכבה לבד.

בשעת הדלקת הנרות יש ספק אם תאמר האשה "שהחיינו", משום שיתכן והיום השני של ראש השנה הוא חג אחד עם היום הראשון. לכן יש שלבשו בגד חדש על מנת שיוכלו לברך "שהחיינו" ולכוון על הבגד, לחילופין תצאנה הנשים בברכת "שהחיינו" שיברך הבעל בקידוש. אמנם גם לגבי הבעל קיים ספק זה אם יכול לומר "שהחיינו" בשעת הקידוש, לכן העצה היא שילבש בגד חדש או שישימו פרי חדש על גבי השלחן ויכוונו בברכת הקידוש לצאת ידי חובת הברכה על הפרי. יש שנהגו במנהג הסימנים גם בלילה השני של ראש השנה, ויש שנהגו כן בלילה הראשון בלבד.

בצאת החג עושים הבדלה על יין בלבד, כדין כל יום טוב, שברכת "בורא מאורי האש" נתקנה רק בצאת השבת בעת שנוצרה ועל הבשמים מברכים דווקא במוצאי שבת עקב יציאת הנשמה היתירה.

ביום רביעי יחול צום גדליה, שהוא אחד מארבע הצומות שנתקנו על החורבן והגלות. תחילת הצום בשעת עלות השחר (5:05) וסיומו בשעת צאת הכוכבים (18:43). ביום זה מוסיפים האשכנזים בשעת אמירת הסליחות וקוראים בתורה כדין שאר הצומות. צום זה הוא מהצומות הקלים ולכן פטורים ממנו חולים, נשים הרות, יולדות ומניקות. ככל הצומות עיקרו של הצום לשוב בתשובה על עוונותינו, ובמיוחד

המשך בעמוד הבא

טלפון: 1700-700-999 | דוא"ל: ish.tsadik@gmail.com | אתר: www.ish-tsadik.org.il

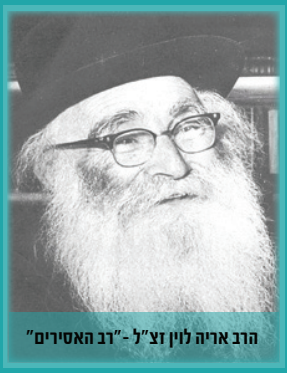
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

על חטא לשון הרע אשר גר להריגתו של גדליה בן אחיקם ולגלות ישראל מארצם.ימים אלו שבין ראש השנה ויום הכיפורים נקראים 'עשרת ימי תשובה', והינם ימים מיוחדים לתשובה "קראוהו בהיותו קרוב". בתפילת שחרית מוסיפים אחר ישתבח את קריאת פרק התהלים "שיר המעלות ממעקים קראתיך ה'" בשעה שארון הקודש פתוח. לאחר סיומו אומרים חצי קדיש וברכו. בתפילת הלחש מוסיפים הוספות כנדפס בסידורים. אדם שסיים את ברכת 'אתה קדוש' ולא חתם 'המלך הקדוש' אלא 'האל הקדוש' כבשאר ימות השנה- חוזר לראש התפילה, אלא אם תיקן תוך כדי דיבור (עד משך זמן של אמירת "שלום עליך רבי"). לעומת זאת, אדם שחתם 'מלך אוהב צדקה ומשפט' במקום 'המלך המשפט' אינו חוזר משום שהזכיר את המילה מלך, ואם נמצא בשעת החתימה יתקן מיד ויאמר "המלך המשפט". כן אינו חוזר אם שכח לומר אחת משאר ההוספות.

לאחר חזרת הש"ץ בשחרית ובמנחה אומרים "אבינו מלכנו", כשישנם מנהגים שונים מתי יש לאמרו ביחס לאמירת התחנון ונפילת אפיים, וכל אחד יעשה כמנהג מקומו. בימים אלו מרבים באמירת סליחות ועוסקים איש איש בתיקון נפשו ומעשיו.

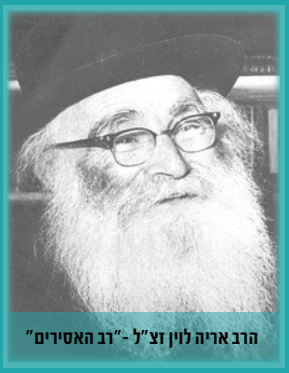
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

שו"ת
עם הרב חיים אידלס

שאלה | האם מותר לקום קודם עלות השחר של ערב ראש השנה על מנת לאכול?

תשובה | מרן הרמ"א כתב שיש חובה לקום לאכול קודם עלות השחר, כיוון שמנהג הגויים להתענות בערב החגא שלהם. אמנם הפוסקים כתבו שעפ"י הקבלה אסור לאכול קודם עלות השחר, אבל בוודאי מותר לשתות תה או קפה (באה"ט).

נבאר את הדין. אסור להתחיל לאכול חצי שעה קודם עלות השחר יותר מכביצה פת או מיני מזונות. אמנם אם אדם התחיל לאכול קודם אותה חצי שעה הוא יכול להמשיך עד עלות השחר ולא יותר. הדברים אמורים דווקא בפת ומיני מזונות, אבל פירות ושתיה אפשר לאכול כמה שרוצים ללא הגבלה כלל עד עלות השחר ולא יותר. אך המג"א (סי' פ"ט) והש"א (הובאו דבריהם במ"ב (שם)) כותבים שעפ"י הסוד אסור לאכול או לטעום איזה דבר אחרי חצות הלילה. עוד הוסיף מרן המ"ב שאם אדם אינו חלוש ראוי שיקפיד שלא לאכול בכלל, כמו שמהרח"ו בעצמו היה אוכל ושותה רק כשהיה חלוש, כיוון שכל האיסור הוא באכילה שיש בה מילוי הגוף ותענוג ולא בהפגת חולשה. לכן בערבי תעניות מותר לכתחילה לאכול קודם עלות השחר לשם חיזוק הגוף לקראת התענית, שכן הצום מתחיל בעלות השחר ולא לפני כן. אך שצריך לדעת היטב שההיתר לקום לאכול קודם עלות השחר הוא רק באופן שאדם עשה על כך תנאי מפורש קודם שהלך לישון. אבל אם אדם לא התנה יהיה מותר לו רק לשתות ולא לאכול או לטעום כלל, וזה דבר שצריך לעורר עליו.

שאלה | אדם אשר תוקע על מנת להוציא אחרים ידי חובתם, כגון התוקע בבתי חולים, מתי ובאיזה אופן נכון שיכוון לצאת ידי חובתו?

תשובה | מרן המ"ב (תקפ"ה) כותב שגם מי שיצא ידי חובתו יכול להוציא אחרים ידי חובתם, ואזי יכול התוקע לברך שוב ושוב ולהוציא את הרבים ידי חובתם אפילו שכבר שמע את התקיעות ויצא ידי חובתו. על אף שהיו רבים שחלקו על קביעה זו. אמנם דין זה הוא למעט כאשר התוקע תוקע עבור נשים בלבד שאזי הן מברכות לעצמן ולתוקע אסור לברך עבורן. כאשר דין זה אמור בנשים אשכנזיות, שספרדיות אינן מברכות על כל מצוות עשה שהזמן גרמא, ולכן אינן מברכות גם בתקיעת שופר. וכאשר אדם תוקע מוקדם בבוקר יש ביכולתו לכוון שלא לצאת ידי חובתו אלא להוציא את השומעים ידי חובתם בלבד בברכותיו ובתקיעותיו. ואם בעל התוקע תוקע במספר בתי כנסיות נכון שיכוון לצאת ידי חובתו בתקיעותיו הראשונות, כיוון שמצווה הבאה לידך אל תחמיצנה, ובשאר התקיעות יוציא את האחרים ידי חובתם אחר שכבר יצא (מט"א).